

VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS

GILDE
BRIEF

DE GILDEBRIEF

MEDEDELINGENBLAD
VAN HET GILDE VAN
VRIJWILLIGE MOLENAARS

DE GILDEBRIEF VERSCHIJNT
4 X PER JAAR. DE OPLAGE
IS 1100 EXEMPLAREN
REDACTIE: G.J. POWW

SECRETARIAAT:
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS, POSTBUS 1372
1500 AJ ZAANDAM

POSTGIRO 2144780 T.N.V.
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS TE NAARDEN

BIOTOOPWACHT :	E. SMIT, ACACIALAAN 41, 1521 EK WORMERVEER TEL. 075 - 283123
GILDE-VERZEKERINGEN :	E. ZWIJNENBERG, NIC. BEETSKADE 40, 1817 EB ALKMAAR. TEL. 072 - 125682
BLIKSEMAFLEIDERCONTROLE :	N.J. VAN WEELDEN, JAC. VAN BEIERENLAAN 19 2613 HV DELFT. TEL.: 015 - 135958
LEDENADMINISTRATIE :	MEVR. E.N. POWW-SCHIPPER, ZWARTEWEG 70, 1412 GE NAARDEN. TEL. 02159 - 45428

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

3e Jaargang nr. 4

DECEMBER 1984

VAN DE REDACTIE

Het jaar 1984 loopt weer ten einde en er werd weer veel gedaan. Het Gilde bereikte een belangrijke mijlpaal, nl. de 500ste geslaagde vrijwilliger. Het getuigschrift werd door de beschermheer van De Hollandsche Molen, Z.K.H. Prins Claus, persoonlijk uitgereikt. Voor de vrijwillig molenaar A.J. Keijzer was e.e.a. waarschijnlijk ook een hoogtepunt in het afgelopen jaar. Ten behoeve van de opzet van de cursus Korenmulder werd een behoorlijke subsidie ontvangen van Economische Zaken. Ook De Hollandsche Molen deed een gebaar in die richting door de kosten van de aanmaak van het cursusmateriaal voor te willen financieren. De cursuscommissie kan dus nu definitief de zaak voorbereiden en afronden. We zien met belangstelling de start van de cursus tegemoet. Vele stormen joegen dit afgelopen jaar over de molens, maar gelukkig zonder noemenswaardige schade aan te richten. De Nationale Molendag was een succes wat het weer en de wind betrof. Al met al toch een succesvol jaar en wij hopen en wensen U dit ook toe voor het komende jaar.

K
1

BESTUURSBEZOEKEN AAN DE REGIO'S

Zoals velen van de leden, die reeds meerdere jaren lid zijn van het Gilde, weten, werden er tot voor enkele jaren tweemaal per jaar algemene ledenvergaderingen gehouden.

Eén van deze vergaderingen is na overleg vervallen, nl. de najaarsvergadering. De reden hiervan was de sterk teruglopende belangstelling voor deze najaarsvergadering. Te zelfdertijd groeide in het bestuur de behoefte naar meer direct contact met het vrijwilligerswerk in de regio's en de aldaar actieve contactcommissies.

Uit deze behoefte is tenslotte het idee geboren om, zo mogelijk, tweemaal per jaar met het voltallige bestuur een regiovergadering van de contactcommissie bij te wonen.

De voordelen hiervan zijn, dat het Gildebestuur meer bekend raakt met de specifieke regio-gebonden zaken die daar leven, terwijl voor de leden uit die regio ook de gelegenheid bestaat om meer direct dan op een algemene ledenvergadering eens vragen en ideeën ter kennis te brengen van het Gildebestuur.

Het Gildebestuur blijft dan na zo'n vergadering in de regio overnachten om de volgende dag diverse instructiemolens te bezoeken. Ook dan kunnen wederzijds gedachten en ideeën uitgewisseld worden, die dan wellicht tot wederzijds begrip en voordeel kunnen strekken.

Op basis van dit idee heeft het Gildebestuur nu reeds een tweetal bezoeken aan de regio afgelegd, t.w. in het voorjaar aan Zuid-Holland en in het najaar aan Noord-Brabant.

Het bestuur heeft hier al veel profijt van gehad, daar men zich nu meer direct betrokken voelt bij de reeds bezochte regio's.

Een verslag van het laatste bezoek, die aan Noord-Brabant, vindt U elders in het blad en U zult zien dat het bestuur daar niet stil gezeten heeft.

Verzoeken uit de regio's, die gaarne ook eens bezocht willen worden, en een werkbezoek, wat het eigenlijk is, willen voorbereiden, zullen gaarne aanvaard worden.

G.J. Pouw

AMERIKAANSE WINDMOLEN

Het secretariaat van het Gilde werd benaderd met de vraag of er een bouwtekening bestaat van een Amerikaanse windmolen van het merk Hercules. De vragensteller heeft in zijn leven enkele malen aan dit type windmolen reparaties moeten verrichten in Noord-Holland en wist o.m. te vertellen dat de molens vanuit Canada of de V.S. in kratten werden geïmporteerd. Wie kan hierover wat meer vertellen en heeft misschien zo'n bouwtekening in zijn bezit?

Graag even een berichtje aan de postbus sturen.

Dick Jan Braay.

VERSLAG VAN HET BEZOEK VAN HET GILDEBESTUUR AAN NOORD-BRABANT

OP 2 EN 3 NOVEMBER 1984

Na het bezoek aan Zuid-Holland eerder dit jaar is het Gildebestuur op 2 en 3 november de gast geweest van de Contactcommissies in Noord-Brabant. Op 2 november was er een bijeenkomst van de Brabantse mulders in zaal "De Brouwer" te Moergestel. De opkomst was matig, hoewel het programma bijzonder de moeite waard was.

Eerst werd de aandacht gericht op het biotoopverhaal van mede-bestuurslid Gerbrand de Vries. Na de pauze was er een film over de herbouw van de standerdmolen "De Zeldenrust" te Geffen. Deze film zat technisch goed in elkaar, maar wat wil je ook anders als de filmer een werknemer is van de molenmaker Beijck uit Afferden?

Na de overnachting in Hilvarenbeek werd de volgende morgen om + kwart voor tien het vertreksein gegeven voor een molentocht door de provincie o.l.v. Arnold Naaykens en Jan van Woezik.

Het eerste reisdoel was de beltmolen aan de Groeneweg te Goirle, waar we door de vrijwillige molenaars onthaald werden op koffie. Een in het oog lopend detail van deze molen is het behoorlijke verschil in roedlengte. Na onze aankomst werden twee volle zeilen voorgelegd, waarna de molen een aardig gangetje liep.

Daarna werd koers gezet naar de standerdmolen van Sprang-Capelle. In deze fraaie molen had men zojuist een koppel stenen open liggen, zodat we het aanwezige 'pennetjes-werk' goed konden bekijken.

Helaas veel te snel moesten we weer afscheid nemen om naar het volgende reisdoel te gaan. Dit was geen molen, maar wel het direkte gevolg daarop, nl. een motormaalterij. En wel een heel bijzondere. De stenen werden hier nl. aangedreven door een uit 1929 daterende en in zeer goede staat verkerende Crossley dieselmotor. De insiders zullen waarschijnlijk wel weten dat het hier om de maalderij D. Rombouts in Elshout gaat.

Eén van de motoren was in bedrijf, terwijl een andere (van iets jongere datum) in restauratie was. Afijn, voor de liefhebbers van dit soort motoren een lust voor het oog. Daarna werd de reis voortgezet naar Oss, waar de bezichtiging van beide molens op het programma stond.

Onderweg kwamen we nog langs de in deplorabele staat verkerende molen "De Hertogin van Brabant" te Drunen.

Op de molen "Zeldenrust" te Oss werden we onthaald door B. Verbruggen, vrijwillig molenaar aldaar. Na korte tijd hier doorgebracht te hebben ging het te voet naar de andere molen van Oss, nl. de "Nieuw Leven", die vroeger het ontvangstcentrum van een bekende gloeilampenfabriek geweest is.

De molen is alweer enige tijd in handen van de gemeente en men is momenteel bezig ettelijke tonnen aan deze molen te verspijkeren, teneinde er weer een malende molen van te maken.

Na in Oss gegeten te hebben, ging de reis naar Oploo, waar we zowel de watermolen als de standermolen bekeken hebben. Vooral de eerstgenoemde is een bijzonder aardige molen, waar na enige inspanning best iets van te maken is. Zelfs restanten van een olieslagwerk zijn hier nog te vinden. De tijd begon te dringen, dus snel naar Wanroy, waar de standermolen "De ster" met vier halve op ons stond te wachten. Deze landelijk bekende standermolen met z'n 3 zolders werd uitvoerig bekeken, waarna we ten huize van de molenaar Jan Selten aan de koffie gezet werden.

Er stonden nu nog twee molens op het programma, de "Luctor et Emergo" te Rijkevoort en de beltmolen van Mill. De eerste molen hebben we alleen aan de buitenkant bezichtigd, die van Mill ook aan de binnenkant, daar we de vrijwillig molenaar nog konden vinden. Leuk meegenomen was het feit, dat schuin aan de overkant van de molen de nieuwe standaard voor de te bouwen standermolen van Brielle (Z.H.) buiten opgesteld stond.

Na deze welbestede dag werd nog even nagepraat in een wegrestaurant te Geffen, waarna ieder zijn eigen weg weer opzocht.

EEN BIJZONDERE AANBIEDING VAN TWEE MOLENBOEKEN IN FACSIMILE-DRUK

G. Krook, theoretisch en practisch Molenboek van f 197,50 voor f 69,50

Facsimil  druk van de oorspronkelijke uitgave in 1850, verschenen te 's Gravenhage bij de Erven Doorman. De oorspronkelijke uitgave van dit boek is zo zeldzaam, dat er in het antiquariaat duizenden guldens voor wordt gevraagd.

De laatste 60 exemplaren van de facsimil druk bieden wij aan voor de afhaalprijs van f 69,50. Voor eventuele porto- en verzendkosten wordt f 10,- berekend.

(gebonden tekstdeel, octavo 233 blz + portefeuille met meer dan 20 tekeningen)

J.H. Harte, volledig molenboek van f 125,-- voor f 39,50

Facsimil  uitgave uit 1849.

Bevattende de beschrijving en afbeelding der meest in gebruik zijnde molens met derzelver plaatte gronden, opstanden, onderdeelen, enz.

Gebonden in linnen band met goudtempel, 24 x 34 cm.

Rijk voorzien met vele gedetailleerde tekeningen.

Eventuele verzendkosten (6,50.

Voor beide uitgaven garanderen wij gave onbeschadigde en volledige exemplaren.

Boekhandel Firma Zwaan en Zoon

Nieuwesloot 105 - 109

1811 KR ALKMAAR

Tel. 072 - 11 14 27.

4 r

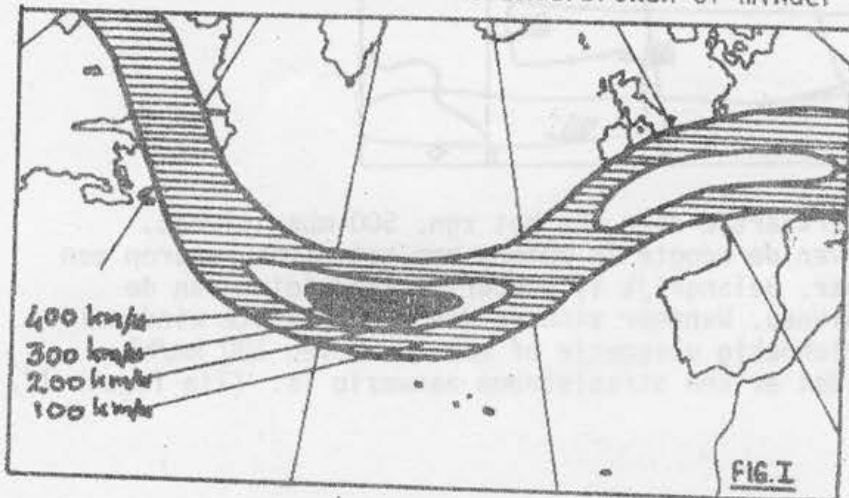
De afgelopen drie maanden gebeurde er op de zaterdagen betrekkelijk weinig opmerkelijks. Een uitzondering was misschien zaterdag 17 november toen het noorden voor het eerst uitbundig met sneeuw te maken kreeg, bij temperaturen vlak onder de nul graden. In Twente regende, sneeuwde en hagelde het zo ongeveer de gehele dag. Het zuiden kreeg toen regen bij een temperatuur van ongeveer 5 graden. Dit alles bij een O-wind.

De week, die daarop volgde, had echter zware stormen op het programma staan, uit het ZW. De meeste molens stonden toen echter nog op het oosten. Daarom was er wel reden tot bezorgdheid. Verschillende molens zag ik in de roedketting hangen, doordat ze wat achteruit waren gelopen. Een belangrijke oorzaak van die stormen was de nabije aanwezigheid van de straalstroom.

WAT IS EEN STRAALSTROOM ?

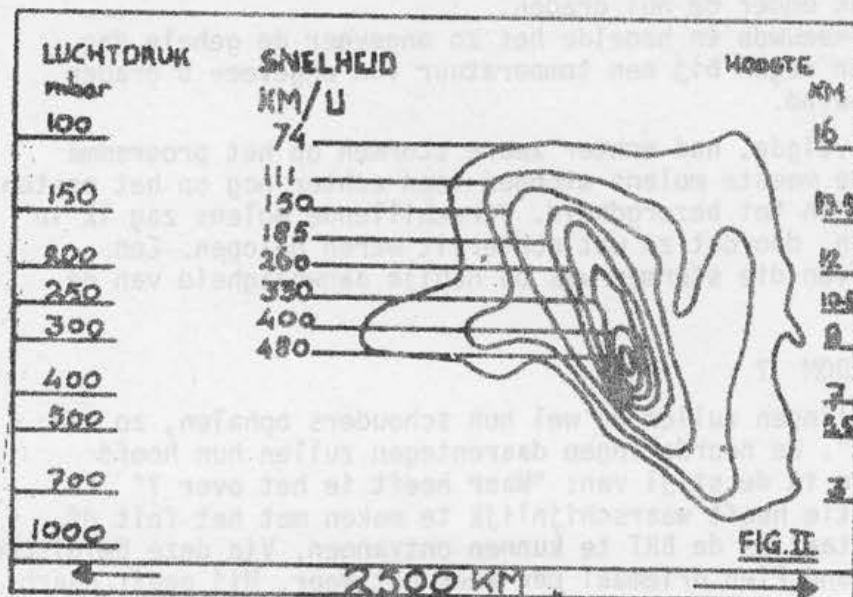
Verschillende zuiderlingen zullen nu wel hun schouders ophalen, zo van: "Dat weten we al ...". De noordelingen daarentegen zullen hun hoofd meewarig schudden, zo in de stijl van: "Waar heeft ie het over ?" Het verschil in reactie heeft waarschijnlijk te maken met het feit of men wel of niet in staat is de BRT te kunnen ontvangen. Via deze Belgische zender voorspelt Armand Pien driemaal per week het weer. Hij geeft daarbij altijd de ligging van de straalstroom aan op de weerkaart. En passant vertelt hij ook wat zoiets is en wat de gevolgen zijn voor het weer. Voor de noordelingen zonder Belgische TV en voor de zuiderlingen, die niet zo Vlaams geïntereerd zijn, wil ik proberen uit te leggen hoe een en ander in elkaar steekt. Voor een goed begrip: Armand Pien kleunt ook wel eens mis. Zijn gegevens komen ook uit het computerbrein te Reading (Gr.Br.) Wanneer zoiets het geval is, wil hij er ook wel voor uit komen, maar tevens vertelt hij dan wat er fout ging, of in ieder geval niet werd verwacht. Een goed verstaander merkt trouwens al snel aan zijn woordkeus wanneer een computerprodukt hem wat onwaarschijnlijk voorkomt.

Het verschijnsel straalstroom werd voor het eerst opgemerkt tijdens de Tweede Wereldoorlog. Amerikaanse piloten moesten in de buurt van Japan plotseling terugkeren naar hun basis, toen bleek dat de hoeveelheid brandstof die zij bij zich hadden, bij lange na niet voldoende was om de geplande doelen te bereiken. Zelfs zijn er toen vliegtuigen neergestort in de Oceaan. In die tijd was de straalstroom alwel theoretisch bekend, maar er was een wereldoorlog nodig om hem te ontdekken. Er blijken hoog in de atmosfeer grote rivieren van snelstromende lucht te zijn, die meanderen als een natuurlijke rivier van water op de aarde. Ze stromen meestal van west naar oost en ook de veel voorkomende kronkels in de stroom bewegen zich in hun geheel in die richting. Op sommige plekken is de stroom wel eens onderbroken of minder sterk (zie figuur 1)

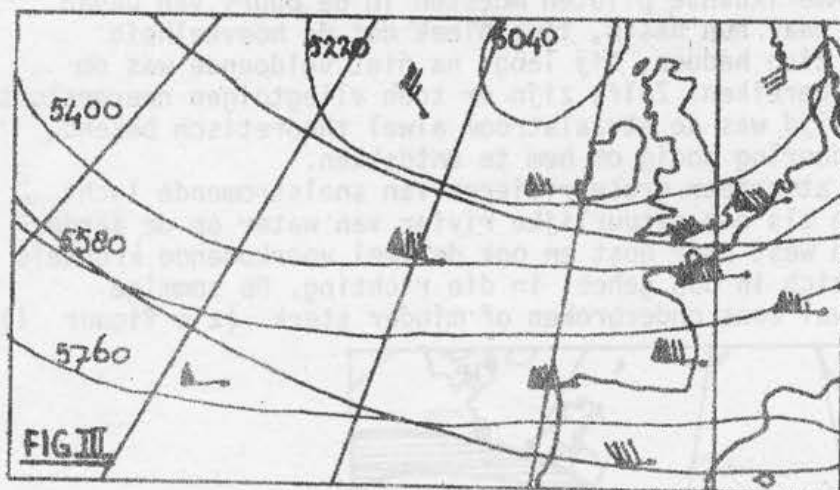
65

De breedte is meestal 200 tot 800 km. De hoogte wisselt sterk, maar is meestal niet meer dan 6 à 7 km. Er zijn straalstromen geregistreerd met snelheden van meer dan 400 km/h in de as. De straalstroom (Eng. Jetstream) bevindt zich normaal tussen 9 en 12 km. hoogte (zie figuur II).

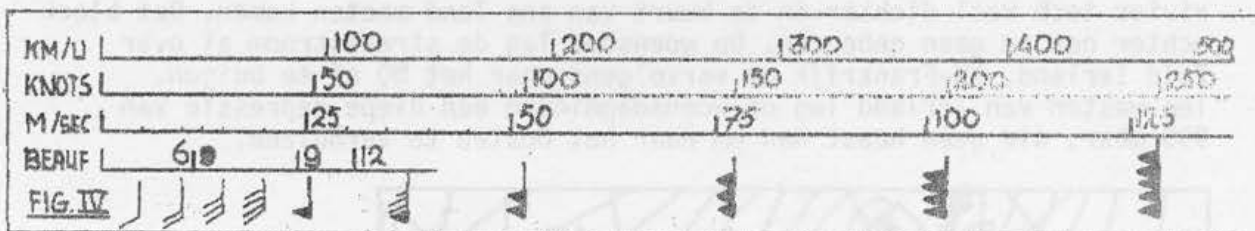

De straalstroom heeft zeer dikwijls een belangrijke invloed op depressies en hogedrukgebieden op lager niveau. Erlangsheen ontstaan zelfs nieuwe depressies. Anderzijds kunnen deze laatstgenoemde systemen op hun beurt de straalstroom weer beïnvloeden. Wanneer een sterk ontwikkelde straalstroom in onze omgeving aanwezig is, gebeurt het vaak dat de ene na de andere depressie ons land aandoet.

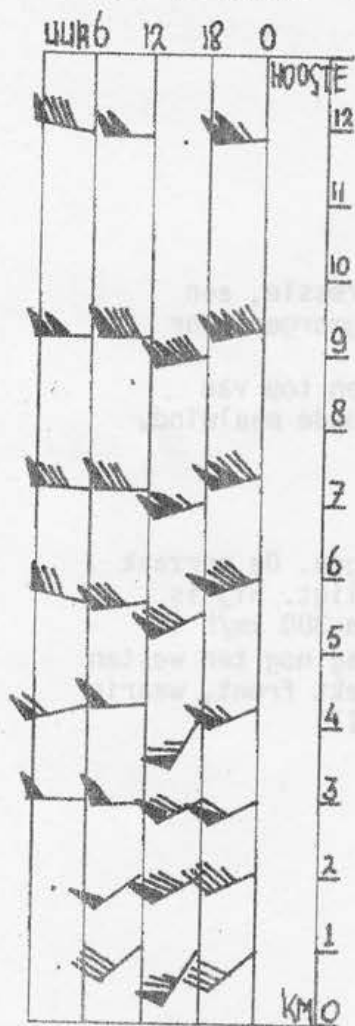
Het kunnen signaleren van een straalstroom in de lucht, door het herkennen van de bijbehorende bewolking, is erg belangrijk. De combinatie van de beide verschillende heersende windrichtingen op verschillende niveaus en het toenemen van de bewolking, heeft grote voorspellende waarde.

Figuur III laat een weerkaartje zien van het zgn. 500-mbar niveau. De getrokken lijnen geven de hoogte in meters van het niveau waarop een druk heerst van 500 mbar. Belangrijk is echter de aanduiding van de windsnelheden op dat niveau. Wanneer zich op die hoogte grote windsnelheden voordoen (één driehoekig vlaggetje of meer - boven 100 km/h) is dat een aanduiding dat er een straalstroom aanwezig is. (Zie figuur IV)

Onderzoek naar de hoedanigheden van deze hoge luchtlagen wordt gedaan met behulp van radiosondes, die per ballon worden opgelaten. Het resultaat hiervan, wat betreft de windrichting en windsnelheid, is te zien in figuur V.

Hoogte wind te De Bilt
op Donderd. 22 nov '84

FIG. V

Dit is de toestand op donderdag 22 november te De Bilt. Niet altijd is een straalstroom zichtbaar. Toch zijn er bepaalde soorten cirrusbewolking die een zeker teken zijn van de aanwezigheid van een straalstroom. Aan de hemel zijn dan lange, smalle, evenwijdige banden te zien, die aan de horizon tesamen komen. Voor een oplettende kijker is goed te zien dat de snelheid ervan zeer groot is. Een gemakkelijk hulpmiddel is dan om zoveel mogelijk verticaal omhoog te kijken en daar een vast hoog punt te zoeken (b.v. een molenroer), waarlangs dan de trekrichting en de snelheid kan worden bepaald. We moeten wel bedenken dat deze bewolking al snel meer dan 8 km. boven ons drijft. De richting wijkt dikwijls aanmerkelijk af van de heersende wind op aarde.

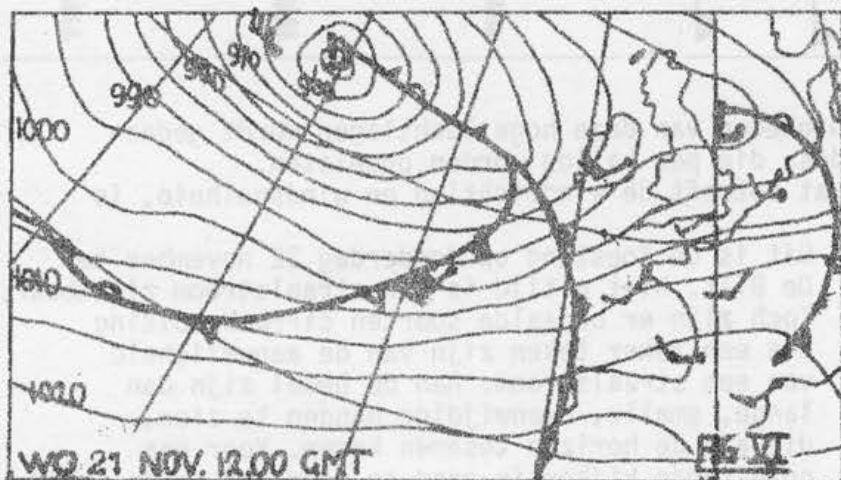
Het zal de meesten van ons bekend zijn dat de wind rond een depressie spiraalsgewijze naar het centrum daarvan waait. Die grote hoeveelheden lucht moeten natuurlijk ergens blijven. De straalstroom fungeert daarbij als afvoerweg. Het zal uit het voorgaande duidelijk zijn dat de invloed van een straalstroom op het weer nauwelijks is te overschatten.

DE VERRASSINGEN VAN EEN STRAALSTROOM

Bij de straalstroom behoort dus dikwijls veel wind en regen. Armand Pien voorspelde op maandag 19 november al een stromachtig weertype voor de laatste dagen van de week. Een knappe prestatie want de weerkaart van maandag vertoonde slechts een smalle straalstroom, die vanuit het NW

57

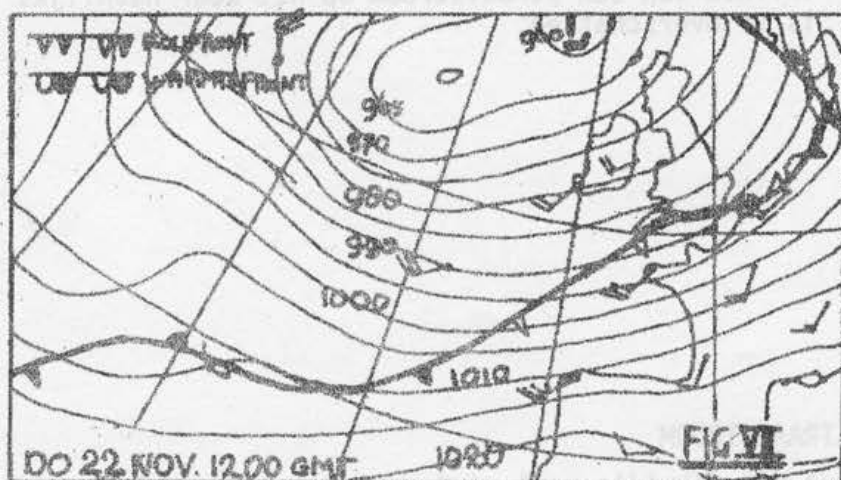
op de NW-kust van Spanje was gericht. Voor onstuimig weer zou deze lucht-rivier toch veel dichtër in de buurt van ons land moeten komen. Dat bleek echter ook te gaan gebeuren. Op woensdag lag de straalstroom al over Zuid Ierland, NW-Frankrijk om vervolgens naar het NO af te buigen. Ten westen van Ierland lag op woensdagmiddag een diepe depressie van 995 mbar, die geen haast had om naar het Oosten te verhuizen.

Aan de ZO-flank ervan lag echter een nieuwe dochter-depressie, een zgn. randstoring, met een eigen front dat vanaf woensdagmorgen voor veel wind en regen zorgde. (Zie figuur VI rechts). Die wind, die 's morgens nog sterk was, in Vlissingen een top van 18 m/sec, zwakte wat af. Het werd droog en er was een goede maalwind, in het midden van het land goed voor vier vollen.

Donderdag 22 november.

De weersveranderingen beginnen elkaar nu snel op te volgen. De oorzaak is dat de straalstroom nu vlak ten zuiden van ons land ligt. Hij is ook zeer breed met zeer hoge luchtsnelheden van meer dan 300 km/h in de kern. (Zie figuur V). De fronten, die woensdagmiddag nog ten westen van Ierland lagen hebben zich omgevormd tot één langgerekt front, waarin boven ZW-Engeland een golf aanwezig is. (Zie figuur VII)

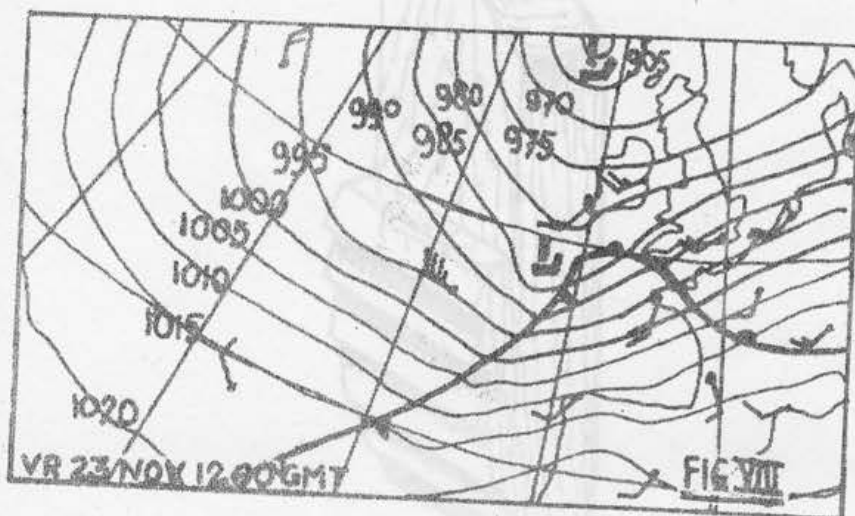

Zo'n verse storing in een actief front en tevens een diepe moederdepressie in de buurt, die hem extra activeert, kan een zeer onstuimige worden. Die donderdag regent het eerst uit het warmtefront behoorlijk, zo'n 15 mm. De grootste sensatie brengt echter de barometer. Die zakt tussen 10 en 19 uur ongeveer 25 mbar, tot 882 mbar. Daarna stijgt hij weer iets, tijdens de passage van het koufront. In de avond zakt hij weer verder op de nadering van een nieuwe randstoring, die op het kaartje van donderdag nog links onder, op de oceaan lag. Ook deze nieuwe verrassing hoort bij de moederdepressie ten noorden van Groot Brittanië.

Voor de molenaar is de donderdag een ideale dag. Eerst is de wind ZW, Beaufort 5, met gemiddeld over het land 7 tot 12 m/sec. Om te beginnen 4 schuinen ervoor. Dat duurt niet zo lang. Al gauw staat de molen leeg. In de middag vallen er enkele gaten in de bewolking. Daardoorheen is te zien dat de hoge-, en even later ook de middelbare bewolking snel toenemen. Terwijl 's morgens de bewolking nog van het cumulus type was (in de zgn. warme sector), wordt hij 's middags gelaagd. Spoedig is de zon niet meer te zien. De wind krimpt van ZW naar ZZO en neemt verder toe. Kortom; alle voorwaarden zijn aanwezig om een flinke storm te verwachten. Daarop hoeft niet lang te worden gewacht. Rond een uur of zes 's middags is de wind Beauf. 7 en meer. De molen staat dan al een paal uit de wind. Rond 19.15 uur komt er een bui uit het westen, waarvoor snel wordt gestopt. Het wordt tijd ook, want het kost al moeite om rond de molen te lopen. Als hij goed en wel vastligt komt er een zeer zware bui met regen en hagel en NW-storm: het koufront passeert. Mijn eigen meter te Utrecht geeft slechts 24 m/sec. aan als maximum vlag maar een andere vrijwilliger, dichter bij de molen, heeft 30 m/sec. op zijn meter. Dat is windkracht 11. In het hele land is bar veel wind. De maximum vlag is in Valkenburg (Z.H.) 26 m/sec., De Kooy 17 m/sec., in Zuid-Limburg 20 m/sec. en Leeuwarden ook 20 m/sec. Nadat de frontpassage, waarbij de wind dus ruimt naar NW, vanachter glas is waargenomen, krimpt hij al snel om weer een nieuwe eandstoring 'op te gaan halen'.

Vrijdag 23 november

In de ligging en de sterkte van de straalstroom is niets veranderd. Het waait weer met zo'n 6 Beauf. met af en toe buien. De barometer is weer gedaald tot 981 mbar, maar in de morgen stijgt hij nog tot 993 mbar. Waarschijnlijk een rugje van hoge druk vóór het volgende spektakel uit, dat ten ZW van Engeland ligt. (Zie figuur VIII).

9

B

In de middag daalt hij weer naar een recordlaagte van 976 mbar.
De wind krimpt weer van WZW naar Z tot ZZO om in de avond te ruimen
naar WZW. Het waait dan weer gemiddeld 7 tot 8 Beauf.
Ook zijn er weer pieken van 30 tot 35 m/sec rons 's avonds 10 uur.
Dan passeert het front. De depressiekern ligt dan boven de Wadden.

De moederdepressie was vooral de eerste dagen zeer goed ontwikkeld,
maar in de loop van vrijdag begon de kern af te vlakken en valt
uiteindelijk uiteen in vier kernen.

Zaterdag 24 november.

Voor de meeste vrijwilligers is het eerst een kwestie van molen
achterstevoren kruien. Er staat een strakke WZW wind rond Beauf. 6.
De barometer stijgt nu in één ruk van 977 tot 1005 mbar. De tempe-
ratuur is wat gezakt. De lucht is nu van IJsland afkomstig en wordt
tegen de avond onstabiel door aanwarming van het Noordzeewater.
Tegen de avond komt onweer een enkele molenaar overvallen.
Al met al toch een rustig einde aan een zeer onstuimige week.

Rectificatie:

Ondanks veel controle is er in het vorige artikel een fout geslopen.
Via de secretaris ontving ik een bericht van vrijwillig molenaar
de Boer uit Uithoorn, die attendeerde op een fout in het artikel
over zeewind.

Op blz. 'tien' staat in de derde alinea dat de opgestegen lucht wordt
vervangen door koudere lucht die 'lichter' zou zijn. Fout natuurlijk,
die lucht afkomstig van zee is ZWAARDER. Kees bedankt.

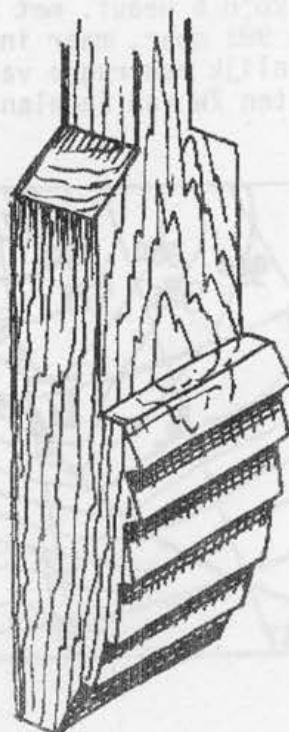
Bronnen:

Teleac : Wij en het weer.

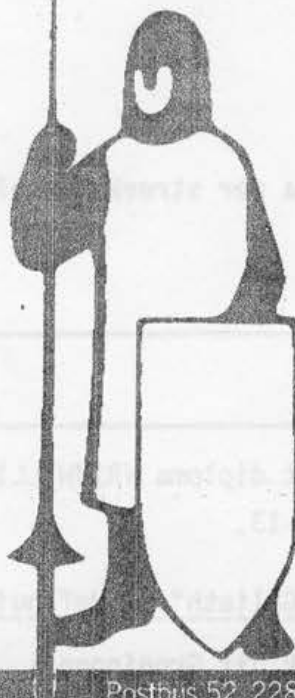
C. Schuurin: Het weer vandaag en morgen.

KNMI : Dagelijks weerbericht en codebladen.

WAT IS DIT VOOR EEN MOLENZAAK?

**SCHADE DOOR HOUTWORM, BOKTOR
ZWAM OF SCHIMMEL?
DOORSLAAND OF OPTREKKEND VOCHT?
OVERLAST VAN DUIVEN OP GEBOUWEN?**

VRAAG RENTOKIL OM EEN GRATIS EN VRIJBLIJVENDE
INSPEKTIE EN EEN DESKUNDIG ADVIES.

LEDEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS EN
MOLENBEHEERDERS ONTVANGEN VOOR WERKZAAMHEDEN AAN
MOLENS 10% KORTING.

RENTOKIL HEEFT VESTIGINGEN IN GEHEEL NEDER-
LAND DUS OOK DICHT BIJ U.

BEL NU: 070-99 65 64

Rentokil

beschermt en bestrijdt

Postbus 52, 2280 AB Rijswijk (Z.H.), Volmerlaan 9, 2288 GD Rijswijk (Z.H.)

//
#X

BLADNUMMERING UIT HET STENEN TIJDPERK ?

Nee, de gebruikte merktekens voor de bladwijzing komen uit de molenwereld. Ze werden gebruikt om diverse tellingen van gemalen produkten op te schrijven. Men deed dit echter gaarne zodanig, dat niet iedereen inzage had in de 'boekhouding', al was deze met een krijtje op de muur geschreven.

Zo noteerde men e.e.a.:

1 <i>V</i>	7 <i>B</i>	40 <i>)</i>
2 <i>K</i>	8 <i>B</i>	50 <i>+</i>
3 <i>H</i>	9 <i>B</i>	60 <i>((</i>
4 <i>+</i>	10 <i>+</i>	70 <i>X</i>
5 <i>b</i>	20 <i>+</i>	80 <i>)</i>
6 <i>B</i>	30 <i>(</i>	90 <i>+</i>
		100 <i>+</i>

Zo waren er diverse geheimschriften, die bijna per streek en molenaar verschilden.

EXAMENS NAJAAR 1984

Dit najaar deden 19 kandidaten examen voor het diploma VRIJWILLIG MOLENAAR. Van deze 19 kandidaten slaagden er 13.

Donderdag 4 oktober 1984 op poldermolen "De Goliath" te Hefshuizen

A.F.J. van Doorn uit Groningen; P.H.M. de Rijk uit Groningen ;
L.H. Duym uit Groningen ; H. Punter uit Groningen (nu wonend in Rotterdam); A. Annema uit Winschoten.

Vrijdag 5 oktober 1984 op de "Oortmanmolen" te Lattrop

R.F. van der Woude uit Zwolle ; B.P. Kalkman uit Hengelo ;
T.G.N. Friesema uit Hattem.

Donderdag 11 oktober 1984 op molen "De Eendracht" te Alphen aan de Rijn

U.G.J.R. Exelmans uit Benthuisen; J. de Vries uit Kinderdijk ;
G. van der Oord uit Bergen ; S.P.J. Seijts uit Obdam.

Woensdag 24 oktober 1984 op molen "St. Annamolen" te Nijmegen

M. Vader uit Wijk bij Duurstede.

Allen van harte gelukgewenst met het behalen van het zo waardevolle papier en veel sukses .

DE ZUIDMOLEN TE GROESBEEK

Misschien is het aardig om iets over onze molen "De Zuidmolen" in Groesbeek te vertellen.

Onze molen is sinds een half jaar uitgerust met op alle 4 wieken fokken met Ten Have remkleppen. Wij kunnen nu wel zeggen dat dit uitstekend voldoet. Ook het kruiwerk is voorzien van een eindloze ketting, zodat het zeer makkelijk werken is met de molen.

Elk zuchtje wind wordt dan ook benut. Is er te weinig wind om te malen, dan kunnen wij stroom opwekken of de waterrem inschakelen. Malen voor de prins is er niet meer bij.

De volgende aardigheid is misschien, dat wij sinds 1 jaar 3 Duitse leerlingen hebben, die zich als vrijwillig molenaar aangemeld hebben om in het laatst van het volgend jaar een Hollands diploma als vrijwillig molenaar te behalen. Het zijn 3 zeer enthousiaste lui, die vlak over de grens in Dönsbruggen bij Kleve een molen aan het opknappen zijn. Het is een bijzonder molentje met Bilau-wieken en met een windroos.

In Duitsland kennen ze geen subsidie, maar ze hebben 8 bakkers zo warm gekregen, dat deze de reparatie aan de wieken gaan betalen. Ook hebben ze naar Hollands voorbeeld een molendag georganiseerd met allerlei toestanden, groepen muziekgezelschappen (ook uit Holland) kraampjes waar ze meel, brood, gebak, dranken en versnaperingen konden kopen. Er waren 5 hetelucht ballonnen, waarmee men tegen betaling, de lucht in kon.

Het was een ontzettende drukte. Het resultaat was wel dat er DM. 12.000,-- werd overgehouden voor restauratie van de molen. En dan te bedenken dat de molen nog geeneens kon draaien, want de wieken ontbraken nog !

Rest nog te vertellen, dat de Bilauwieken en de windroos door een Hollandse molenmaker nl. Groot Wesseldijk, worden klaargemaakt.

In het voorjaar van 1985 hopen ze te kunnen starten met malen. Het zal daar dan een heel feest worden, want ook bij onze oosterburen begint de liefde voor de molens zo langzamerhand ook door te dringen.

In ons enthousiasme dachten wij U dit even te moeten doorgeven.

J.F. Jochijms.

TP 13

WINDDRUK

Betreffende de wind zijn in vele uitvoeringen tabellen beschikbaar met Beaufort-schaal en de daarbij behorende snelheden in meter per sec., km per uur en knopen.

Maar wat men steeds mist, is wat voor kracht zit er nu in die wind, dus met welke kracht worden de wieken weggedrukt?

Van een van onze, ook dit gemis voelende leden, ontvingen wij een grafiek waarin dit keurig is weergegeven.

Het geheel is geschikt gemaakt voor publikatie en treft U aan op de hiernaast liggende pagina.

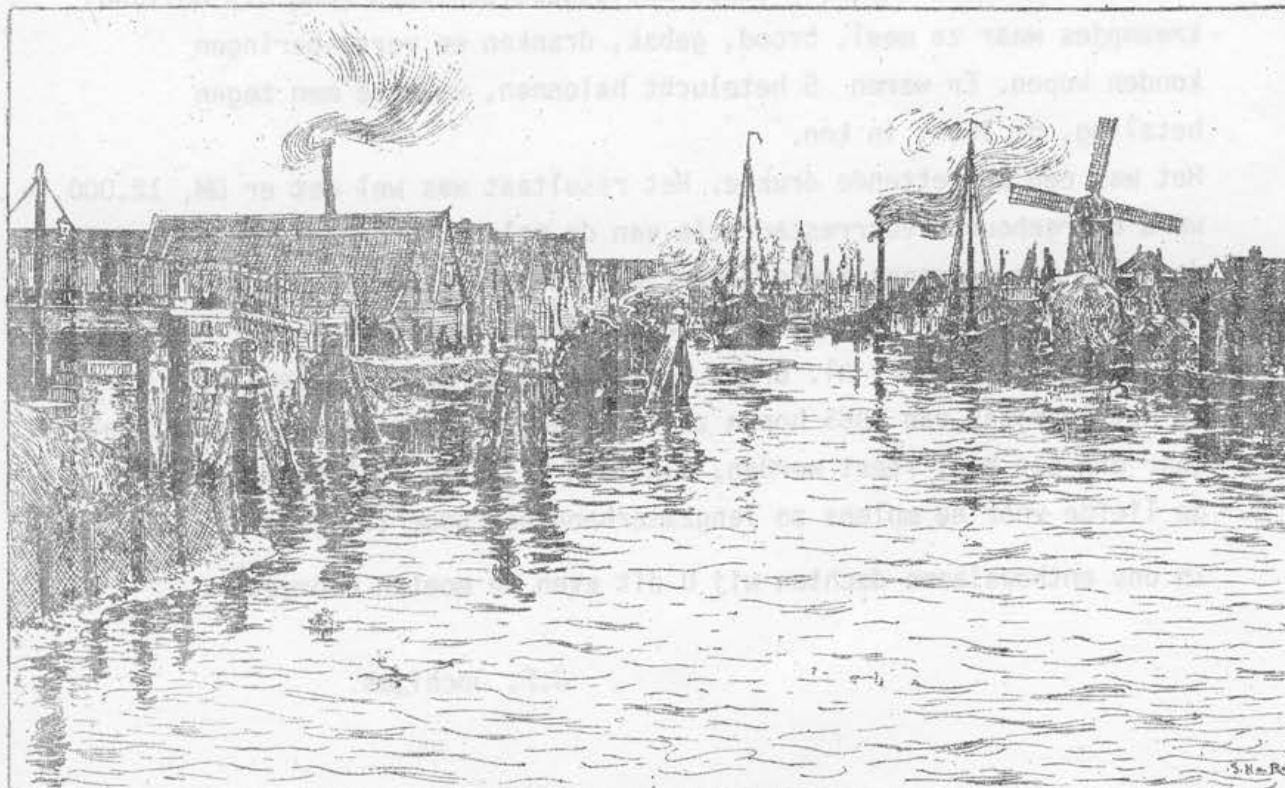
Een kleine toelichting:

De krachten, gemeten in kilogrammen per vierkante meter, kunt u per windkracht Beaufort aflezen in de grafiekkromme delen aangegeven tussen de pijltjes per windkrachtcijfer.

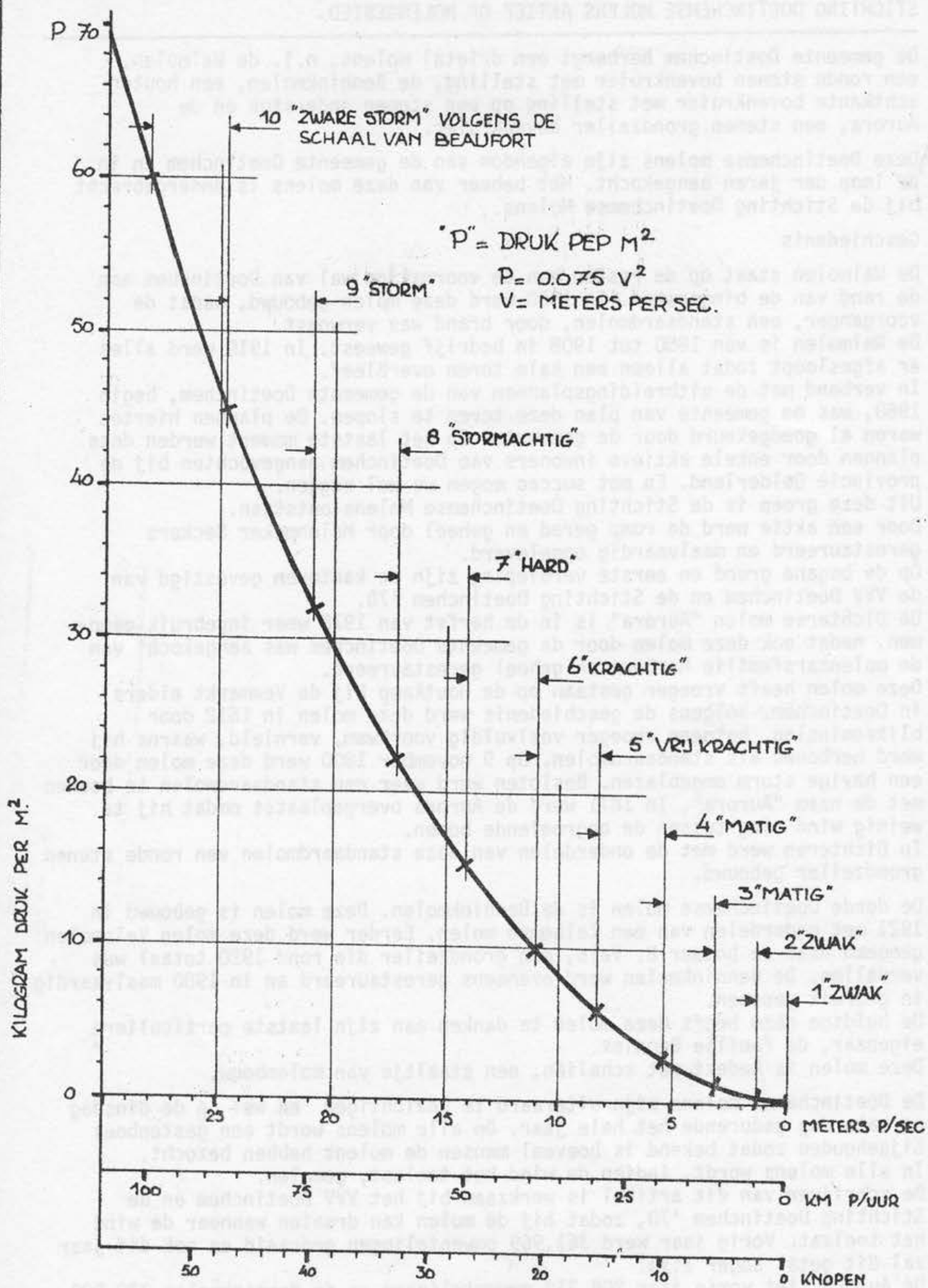
B.V. windkracht 5 geeft een winddruk, die schommelt tussen 5,8 tot 10 kg/m^2 bij een windsnelheid van 8,5 tot 11 m/sec.

Dat geeft dus voor een molen met een windvangend oppervlak van $+ 25 \text{ m}^2$ per wiek een totale axiale druk op het penlager van maximaal 1000 kg.

OM EN BIJ DE GROOTE STAD.

De Kostverlorenvaart. — Naar een tekening van S. H. DE ROOS.

WINDKRACHT IN VERHOUDING TOT WINDSNELHEID

STICHTING DOETINCHEMSE MOLENS AKTIEF OP MOLENGEBIED

De gemeente Doetinchem herbergt een drietal molens, n.l. de Walmolen, een ronde stenen bovenkruier met stelling; de Benninkmolen, een houten achtkante bovenkruier met stelling op een stenen onderstuk en de Aurora, een stenen grondzeiler bovenkruier.

Deze Doetinchemse molens zijn eigendom van de gemeente Doetinchem en in de loop der jaren aangekocht. Het beheer van deze molens is ondergebracht bij de Stichting Doetinchemse Molens.

Geschiedenis

De Walmolen staat op de resten van de voormalige wal van Doetinchem aan de rand van de binnenstad. In 1850 werd deze molen gebouwd, nadat de voorganger, een standaardmolen, door brand was verwoest.

De Walmolen is van 1850 tot 1908 in bedrijf geweest. In 1910 werd alles er afgesloopt zodat alleen een kale toren overbleef.

In verband met de uitbreidingsplannen van de gemeente Doetinchem, begin 1960, was de gemeente van plan deze toren te slopen. De plannen hiertoe waren al goedgekeurd door de gemeente. Op het laatste moment werden deze plannen door enkele actieve inwoners van Doetinchem aangevochten bij de provincie Gelderland. En met succes mogen we wel zeggen.

Uit deze groep is de Stichting Doetinchemse Molens ontstaan.

Door een aktie werd de romp gered en geheel door Molenmaker Beckers gerestaureerd en maalvaardig opgeleverd.

Op de begane grond en eerste verdieping zijn de kantoren gevestigd van de VVV Doetinchem en de Stichting Doetinchem '70.

De Dichterse molen "Aurora" is in de herfst van 1978 weer in gebruik genomen, nadat ook deze molen door de gemeente Doetinchem was aangekocht van de molenaarsfamilie Harbers en geheel gerestaureerd.

Deze molen heeft vroeger gestaan op de Houtkamp bij de Veemarkt elders in Doetinchem. Volgens de geschiedenis werd deze molen in 1612 door blikseminslag, hetgeen vroeger veelvuldig voorkwam, vernield, waarna hij werd herbouwd als standaardmolen. Op 9 november 1800 werd deze molen door een hevige storm omgeblazen. Besloten werd weer een standaardmolen te bouwen met de naam "Aurora". In 1871 werd de Aurora overgeplaatst omdat hij te weinig wind ving tussen de opgroeiende bomen.

In Dichteren werd met de onderdelen van deze standaardmolen een ronde stenen grondzeiler gebouwd.

De derde Doetinchemse molen is de Benninkmolen. Deze molen is gebouwd in 1921 met onderdelen van een Zelhemse molen. Eerder werd deze molen Velsmolen genoemd naar de bouwer B. Vels, een grondzeiler die rond 1920 totaal was vervallen. De Benninkmolen werd eveneens gerestaureerd en in 1980 maalvaardig in gebruik genomen.

De huidige naam heeft deze molen te danken aan zijn laatste particuliere eigenaar, de familie Bennink.

Deze molen is bedekt met schaliën, een staaltje van molenbouw.

De Doetinchemse molens zijn uiteraard te bezichtigen en wel op de dinsdag en zaterdag gedurende het hele jaar. Op alle molens wordt een gastenboek bijgehouden zodat bekend is hoeveel mensen de molens hebben bezocht.

In alle molens wordt, indien de wind het toelaat, gemalen.

De schrijver van dit artikel is werkzaam bij het VVV Doetinchem en de Stichting Doetinchem '70, zodat hij de molens kan draaien wanneer de wind het toelaat. Vorig jaar werd 361.969 omwentelingen gedraaid en ook dit jaar zal dit getal hoger zijn.

De Aurora liet vorig jaar 206.312 omwentelingen en de Benninkmolen 320.000 omwentelingen op hun teller zien.

Stichting Doetinchemse Molens

De stichting kan gerekend worden tot één van de actiefste stichtingen op dit gebied. Aan de stichting zijn verbonden één vakmolenaar, zeven vrijwillig molenaars, drie leerling-molenaars en twee aspirant leerling molenaars.

Aktief is men ook op het gebied van opleidingen.

Het bestuur van de stichting komt regelmatig in vergadering bijeen. Elk kwartaal vindt een gecombineerde vergadering plaats met bestuur en molenaars. Tijdens deze vergadering worden de lopende zaken met elkaar besproken en actie op het gebied van reparaties en onderhoud genomen. Aan het eind van het jaar wordt door elke molen een lijst opgesteld van gebreken, veranderingen e.d. die met elkaar worden besproken en uitgevoerd.

Tevens zijn alle aan de stichting verbonden molenaars ondergebracht in een collectieve w.a.verzekering en ongevallenverzekering.

Dit jaar heeft voor het eerst een z.g. Doetinchemse molenrace plaatsgevonden. De molens hebben getracht in vier en twintig uur afzonderlijk de meeste omwentelingen te draaien. De Benninkmolen kwam als winnaar uit de bus gevolgd door de Aurora en de walmolen.

Ook heeft de stichting bemiddeld om de molen "De Vrees", welke in Winterswijk staat, te behoeden voor sloop. De plannen waren al in een vergevorderd stadium om deze molen in Doetinchem te plaatsen. Door artikelen in de pers werd in Winterswijk een actiecomité opgericht welke nu met raad en daad terzijde wordt gestaan door het bestuur. Immers het bestuur vindt het belangrijk dat een molen zijn eigen plaats in zijn eigen specifieke omgeving dient te behouden.

Het volgend jaar zal, indien de gemeenteraad de plannen in haar vergadering van 13 december zal goedkeuren, het wiekenkruis van de Walmolen geheel worden vernieuwd, de romp een siliconenbehandeling ondergaan en de verlichting om de molen worden verbeterd.

U ziet, de gemeente Doetinchem doet er alles aan om in samenwerking met de stichting de molens in deze gemeente in topconditie te houden. Het is een voorrecht verbonden te mogen zijn aan deze stichting, waarin het bestuur en molenaars als één team funktioneert.

U allen een prettige Kerst en veel heil en zegen voor 1985 toewensend,

Hans Donderwinkel

(vrijwillig molenaar Walmolen)

VAN DE LEDENADMINISTRATIE

Bij deze Gildebrief ontvangt U, zoals gewoonlijk in December, een acceptgirokaart voor de contributie over 1985.

Op het rechterdeel van de girokaart staat het minimumbedrag vermeld voor het lidmaatschap waaronder U valt.

Door de PCGD is op het linkerdeel van de acceptgirokaart per ongeluk al een bedrag van f 25,-- voorgedrukt. Mocht dit niet het bedrag zijn dat U behoeft te betalen (zie rechterstrookje) dan verandert U dit bedrag.

15 17

Verder ontvangen alle geslaagde leden en leden in opleiding een tweede acceptgirokaart. Deze kaart betreft de VRIJWILLIGE (dus niet verplichte) Ongevallenverzekering. Als U gebruik wilt maken van deze verzekering, dan is het goed om de pagina hiernaast goed te lezen. Dan weet U waarvoor deze verzekering geldt.

Op deze acceptgirokaart is een bedrag van f 20,-- voorgedrukt. Wat ook voorgedrukt is, is Uw GEBOORTEDATUM, voor zover wij die wisten.

Was Uw geboortedatum ons niet bekend, dan is deze natuurlijk niet voorgedrukt op de acceptgirokaart en zult U die zelf moeten invullen.

Wat ons ook verstandig lijkt, is dat U even controleert of de geboortedatum die er staat, wel klopt ! De verzekering is alleen van kracht als naam en geboortedatum op de polis staan vermeld, daarom is die geboortedatum zo belangrijk.

NIEUWE LEDEN VAN HET GILDE

S. Hiemstra, Fred. Hendriklaan 64, 1814 NC ALKMAAR
H. Tamminga, Bickershorn, 9678 RH WESTERLEE
B.C.M. van Genuchten, Vuurdoornstraat 43, 8171 XM VAASSEN
M. Visser, Nw. Heilaarstraat 37, 4813 AR BREDA
W. van de Heuvel, Lakerveld 21, 4128 LE LEXMOND
G. Langelaar, Gouden Regenstraat 16, 7271 HK BORCULO
T.J.A. Zweers, Prunusstraat 42, 7271 HR BORCULO
H. Sandee-v.Meerveld, Astertuin 5, 2724 NR ZOETERMEER
R.N.M. Castelein, Delftsekade 43, 2266 AJ LEIDSCHENDAM
S.J.W.M. Willens, Prof.v.d.Brinkstraat 22, 5431 WV CUYK
B. Dooren, Merellaan 2, 3738 EE MAARTENSDIJK
J.P.M. Wanders, Beukstraat 77, 2565 XW 's GRAVENHAGE
T. Puntman, Hartmanlaan 21, 3768 XG SOEST
R.W. Stoltenhoff, H.Dunantlaan 45, 7006 EA DOETINCHEM
J. de Vries, Nederwaard 4, 2961 AS KINDERDIJK
J. Mostert, Drie Koningenstraat 1, 4201 JR GORINCHEM
R. Boulengier, Broekermeedijk 41, 1151 CZ BROEK IN WATERLAND
A. Hoek, Nederwaard 7, 2961 PS KINDERDIJK
G.A. Veldman, Istriastraat 69, 1829 XB ALKMAAR
C.Q. van Dijk, Koelmalaan 114, 1813 JA ALKMAAR
P.J.M. Theeuwes, Wijnruitstraat 59, 5143 AH WAALWIJK
A.M. Geul, Kloosterwei 301, 2361 XK WARMOND (donateur)
A.S. Wisse, Korte Leidsedwardsstraat 167, 1017 RA AMSTERDAM

FB 18

Tegelijk met deze Gildebrief ontvangt U weer een acceptgirokaart voor de ongevallenverzekering. Ons is wel eens verweten, dat wij door het toezenden van zo'n acceptgirokaart tegelijk met de acceptgirokaart voor de contributie een soort koppelverkoop plegen, en de suggestie wekken dat de ongevallenverzekering verplicht is.

Wij vinden deze kritiek onterecht. Die acceptgirokaart is alleen maar om het U gemakkelijk te maken, zodat, als U een ongevallenverzekering wilt afsluiten, niet eerst Uw eigen giroboekje hoeft te trekken om zich op te geven.

Maar voor alle duidelijkheid: die ongevallenverzekering is niet verplicht ! Alleen naar onze mening wel heel erg verstandig om af te sluiten !

In geval van overlijden betaalt de maatschappij f 20.000,-- uit aan de nabestaanden. Uiteraard wordt daar het leed niet mee verzacht, maar de ergste financiële zorgen voor eventuele nabestaanden worden er in ieder geval een beetje door verlicht. In geval van invaliditeit (blijvende invaliditeit wel te verstaan) plukt U er zelf de vruchten van. Het uit te keren bedrag is echter afhankelijk van de mate van invaliditeit na een ongeval. Bij algehele blijvende invaliditeit keert de maatschappij f 40.000,-- uit. Bij gedeeltelijke invaliditeit een gedeelte daarvan. Hoeveel procent, dat ligt precies vast in een tabel die in de polis staat vermeld, en die U kunt opvragen bij de secretaris van het Gilde. Drie voorbeelden hier: het verlies van het gezichtsvermogen van één oog geeft een uitkering van 30% van f 40.000,--. Het verlies van één grote teen 6%, maar een verlies van een been tot in het heupgewricht 75%. Als U deze bedragen te laag vindt, en U heeft er meer premie voor over, sluit U gewoon twee (of meer) ongevallenverzekeringen af. Dan moet U echter wel Uw eigen giroboekje trekken, want op de acceptgirokaart is het bedrag van één premie (f 20,--) al voorgedrukt.

Voor wie is die ongevallenverzekering nu niet nodig ? Ten eerste als U zo rijk bent dat U om al deze bedragen van die uitkeringen lacht.

Als U genoeg geld achter de hand hebt (en Uw nabestaanden idem) hoeft het voor ons niet. Ten tweede als U al een ongevallenverzekering hebt (en de bedragen hoog genoeg zijn). Maar let op: een ongevallenverzekering is iets anders dan een ziektekostenverzekering. Denk dus niet: ik zit al in het ziekenfonds, of ik heb al een particuliere ziektekostenverzekering, dus die Gilde-verzekering hoeft niet. Een ziektekostenverzekering vergoedt namelijk (het woord zegt het al) alles wat te maken heeft met ziekenhuis, artsen, specialisten etc. Een ongevallenverzekering keert gewoon een bedrag uit, en houdt zich niet bezig met rekeningen van een chirurg of wat dies meer zij.

Tenslotte: betaal Uw premie tijdig, d.w.z. vóór 1 januari. U bent dan voor heel 1985 weer gedekt. Niet alleen op een molen, maar ook tijdens de heen- en terugreis van huis naar molen.

Op de vraag of de maatschappij al eens een uitkering heeft moeten doen, kunnen we ontkennend antwoorden. Bij de noodlottige ongevallen in de afgelopen jaren was helaas geen sprake van een lopende Gilde-verzekering.

Oh ja, en de W.A.-verzekering, daar hoeft U niet afzonderlijk voor te betalen, de premie daarvan zit bij de contributie inbegrepen.

Eric Zwijnenberg

HB 14

Nieuwe leden van het Gilde (vervolg)

- P.J. de Moes, Hermelijnlaan 3, 1216 EB HILVERSUM
P.K. Christiaanse, Molenstraat 38, 4693 BK POORTVLIET (donateur)
C.C. Nieuwenhuis, Pomona 178, 6708 CW WAGENINGEN
H.J. Berghuis, Ridderbosstraat 39, 9781 JD BEDUM
J. Korf, Boersterweg 27, 9791 HA TEN BOER
J. Springer, Sapphostraat 59, 3076 ZE ROTTERDAM
C.J.M. de Been, Fr.Rooseveltlaan 39, 4818 KA BREDA
L.M.J. van Lokven, Pinksterbloemstraat 9, 5241 CJ ROSMALEN
T.H. Meijer, Billitonstraat 3, 3531 HJ UTRECHT
H. Prins, Poststraat 15, 9684 EE FINSTERWOLDE
J.M. Rombouts, Verrenieuwstraat 46, 4301 HZ ZIERIKZEE
J. Verhaar, Boezemkade 3, 2957 LA NIEUW LEKKERLAND
A.A. van Haren, Kuilstraat 18, 6612 AX NEDERASSEL
J.H. Meijer, Roerdompstraat 19, 2025 CL HAARLEM
J. Ootjers, Beatrixstraat 65, 7511 KP ENSCHEDE
P. van Arnhem, Loosduinsekade 115, 2571 BS 's GRAVENHAGE (S-donateur)
Mevr. E.C. Bakker, Oostumerweg 4, 9831 TH ADUARD
R.J. Frank, Wijenburg 54, 4385 GR VLISSINGEN
C. Visscher, Stationsstraat 6, 3451 BX VLEUTEN
F. Standaert, Abdijstraat 75, 9400 NINOVE, België (S-donateur)
P. de Jong, Stins 29, 7608 HC ALMELO
A. Hoogeboom, Norenwerk 20, 2405 HB ALPHEN A/D RIJN
J.A.W. Liefing, Leo Toepoelstraat 18, 1901 PN CASTRICUM
H.W. Kappers, Waranda 57, 2152 CL NIEUW VENNEP
G. Brockötter, Gelderlandstraat 154, 7543 WS ENSCHEDE
J.W. Hage, De Els 6, 3224 TE HELLEVOETSLUIS
R.R. Hoffman, Lakenstraat 84, 6659 BL WAMEL

Eric J. J. J. J.

HET NEDERLANDS MOLENBESTAND

De vierde druk van het bekende "rode boekje" begint zo langzamerhand uitverkocht te raken. Dat betekent dat wij ons bezig moeten gaan houden met de voorbereidingen voor een nieuwe druk. En daarvoor willen we een beroep doen op de leden van het Gilde.

De gegevens over naam van de molen, plaats, gemeente, type en functie zijn nu na vier drukken langzaam maar zeker redelijk vrij van fouten geworden. Maar de rubrieken "eigenaar" en "wieksysteem" vragen om een grondige herziening, ook al omdat de gegevens uit deze rubrieken nog wel eens willen veranderen; bij verkoop resp. bij restauratie.

De gegevens over wieksystemen werden in de vierde druk van "Het Nederlands Molenbestand" voor het eerst vermeld, en zo iets gaat altijd met de nodige missers gepaard, vooral omdat wij trachtten vollediger te zijn dan de meeste provinciale molenboeken.

Duizend molens, duizend Gilde-leden..... als ieder Gilde-lid nu eens van één molen zou doorgeven of de gegevens van het rode boekje nog juist zijn, en als ieder lid dan wel een andere molen nam.....

Maar dat is in de praktijk natuurlijk zo niet uitvoerbaar, want wie neemt welke molen voor zijn rekening ?

Daarom het volgende verzoek:

Zou iedereen een briefkaartje willen schrijven van, laat ons zeggen 5 à 10 molens in zijn omgeving, waarvan de laatste vijf jaar een wijziging is gekomen in het eigendom en/of het wieksysteem ?

Vermeld naam en plaats van de molen (eventueel nummer van prov.molenboek).

Gegevens over het wieksysteem graag zo gedetailleerd mogelijk. In ieder geval binnen- en buitenroed apart omschrijven. Ook eventuele remkleppen apart noemen. Het vermelden van de vlucht als U die precies weet en deze afwijkt van wat de molenboeken schrijven, dan ook die graag vermelden.

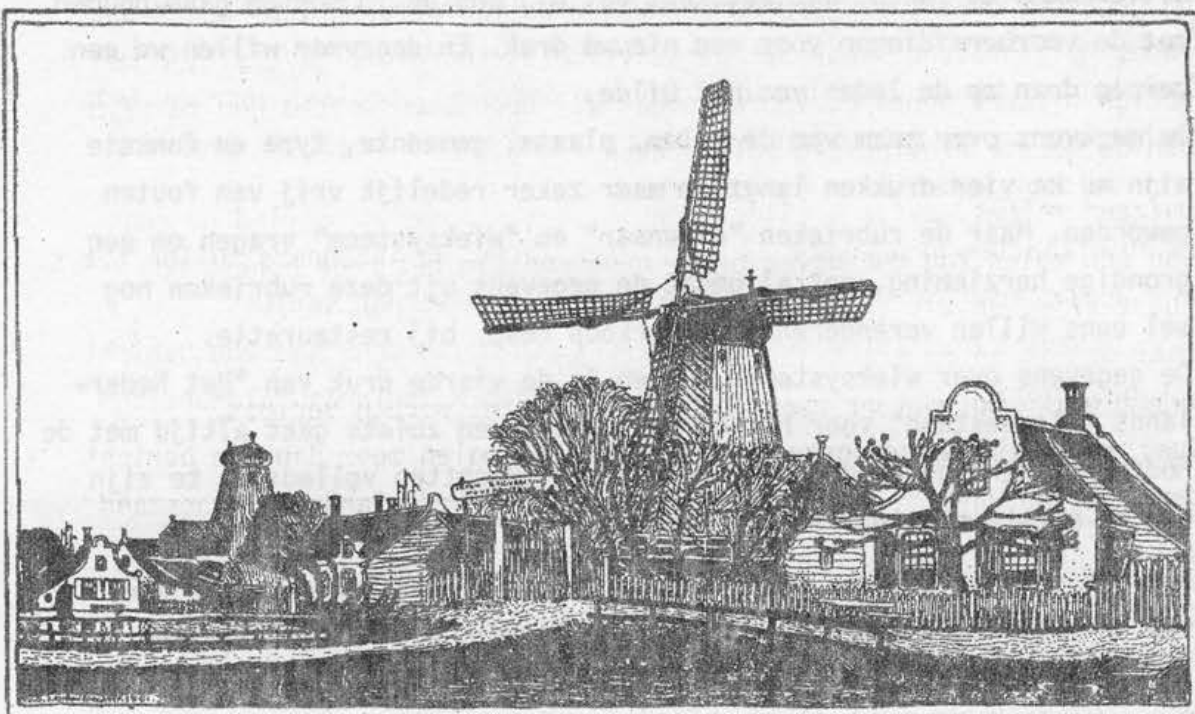
Verder zijn alle gegevens welkom van molens die "nieuw" zijn, d.w.z. in de afgelopen jaren van romp of van 'niets' tot 'iets' zijn geworden. En als U andere fouten in het rode boekje of in een provinciaal molenboek hebt ontdekt, geef ons die dan ook door. En speciaal voor de leden in het oosten en zuiden van het land: graag zoveel mogelijk gegevens over de door water aangedreven molens !

Uw briefkaarten graag vóór 31 jan. 1985. Onder de inzenders zullen t.z.t. vijf exemplaren van de toekomstige vijfde druk worden verloot.

Dus: allemaal meedoen graag, liever van één molen meer dan één bericht dan géén bericht.

Werkgroep Nederlands Molenbestand
Nic. Beetskade 40
1817 EB ALKMAAR

#124

De molens 't Luipaard en D'Otter, gezien uit de 1ste H^og de Grootstraat te Amsterdam.

(Naar eene teekening van W. O. J. NIEUWENKAMP.)

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

-- bladen voor maalboekje leden-in-opleiding	gratis
-- bladen voor maalboekje geslaagde leden	gratis
-- richtlijnen voor het examen vrijwillig molenaar	gratis
-- modelcontract voor vrijwillige molenaars (2 exemplaren)	gratis
-- folder Gilde-verzekeringen	gratis

Informatie I t/m VI	(algemene informatie over praktijk, zeilen, smeren, vangen, weer, onderhoud, bliksemafleider e.d.)	f 10,--
Informatie VII	(het borgen van de molen, knopen)	" 2,50
Informatie X	(metaalbescherming, onweer en bliksem)	" 5,--
Informatie XII	(opbouw wipmolen en achtkante molen)	" 7,50
Informatie XVI	(waarom draaien wieken linksom, waarom hellende as, tonmolen) E. Smit	" 10,--
Informatie XVII	(turbine-molens) J. Meessen	" 5,--

Informaties VIII, IX, XIII, XIV en XV zijn in boekvorm uitgekomen :
Wieksystemen voor polder- en industriemolens door G.J. Pouw. f 24,-- *
Uitgegeven door Kluwer Technische Boeken.
Voor leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars geldt een 'club-prijs',
mits via het Gilde besteld. Boekwinkel-prijs f 29,50.

Bovengenoemde uitgaven kunnen, zolang de voorraad strekt, besteld worden
door overmaking van het juiste bedrag op postrekening 2144780
t.n.v. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars te Naarden, onder vermelding
van het gewenste.

* Deze prijs is exclusief verzendkosten. Porto is f 5,25.

AANBEVOLEN LITERATUUR

Molens	Ir. F. Stokhuyzen	5e herziene druk, Uitgave Fibula- Van Dishoeck Haarlem. ISBN 9022842444	f 22,50
Opleiding watermolenaar		Ing. J. den Besten, prijs en levering aanvragen bij Ing. J. den Besten, Vreelandseweg 12, 3632 EP Loenen a/d Vecht. Tel. 02943 - 3364	
Kijk op molens	J.Th. Balk	Uitgave Elsevier	ISBN 9010024458 f 35,--
De Windmolen en zijn onderdelen,	J.G. Wiessner		f 30,--
		Postgiro 1162733 t.n.v. penningmeester Vrienden v.d. Gelderse Molen te Voorthuizen	

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS